

ความคิดเห็นของแรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม
ของครอบครัวภายหลังกลับจากการทำงานในต่างประเทศ

นายธานินทร์ อัจสงคราม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประชากรศาสตร์

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4712-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OPINIONS OF THE INTERNATIONAL LABOR MIGRANTS ON
SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF MIGRATION ON THEIR FAMILY

Mr. Thanin Acjsongkram

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Demography

College of Population Studies

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

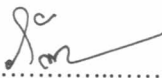
ISBN 974-17-4712-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของแรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและ
สังคมของครอบครัวภายหลังกลับจากการทำงานในต่างประเทศ
โดย นายธานีินทร์ อางสงคราม
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยประชากรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ภัสสร ลิมานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. เกื้อ วงศ์บุญสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลินี วงษ์สิทธิ์)

ชานินทร์ อาจสงคราม : ความคิดเห็นของแรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวภายหลังกลับจากการทำงานในต่างประเทศ.

(OPINIONS OF THE INTERNATIONAL LABOR MIGRANTS ON SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF MIGRATION ON THEIR FAMILY)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ, 95 หน้า.

ISBN 974-17-4712-8.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวแรงงานภายหลังกลับจากการทำงานในต่างประเทศ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้จากโครงการวิจัยเรื่องผลกระทบของการย้ายถิ่นต่อสถานการณ์แรงงานข้ามชาติ โดยมีกรณีตัวอย่าง คือ แรงงานที่เคยย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาจำนวน 528 ราย

การศึกษานี้วัดผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการประเมินความเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีต่อครอบครัวภายหลังที่ตนกลับจากการทำงานในต่างประเทศ จากผลการศึกษาดังกล่าวไว้ ผลปรากฏว่าในด้านเศรษฐกิจ ตัวแปรรายได้ในประเทศปลายทาง ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทาง และประสบการณ์การย้ายถิ่นส่งผลกระทบต่อครอบครัวภายหลังการย้ายถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านสังคม พบว่าตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ในประเทศปลายทาง ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทาง และประสบการณ์การย้ายถิ่นส่งผลกระทบในทางบวกต่อครอบครัวภายหลังการย้ายถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิทยาลัยประชากรศาสตร์
สาขาวิชาประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิติ *ชานินทร์ อาจสงคราม*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ... *วิพรรณ ประจวบเหมาะ*

4387053051 : MAJOR DEMOGRAPHY

KEY WORDS : SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF LABOUR MIGRATION

THANIN ACJSONGKRAM ; OPINIONS OF THE INTERNATIONAL
LABOR MIGRANTS ON SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF
MIGRATION ON THEIR FAMILY. THESIS ADVISOR ; Assoc. Prof. VIPAN
PRACHUABMOH, Ph. D. 95 pp. ISBN 974-17-4712-8.

The purpose of this study is to investigate the opinion of emigrant workers toward socio-economic impacts of migration on their family after their return. The study is based on the information derived from the research project entitled "Impact of Migration on Migrant Labors". The total sample of the study is 528 workers who migrated to work abroad in the past 10 years.

The study is aimed to measure the socio-economic impact by assessing the worker's opinion obtained from interviewing them after their return from working in other Asian countries. The result from crosstabulation indicates that there are several factors, having positive socio-economic consequences on the worker's families with statistically significant at the level of 0.05. Income earned from abroad, the duration of staying abroad and the experience of migration generate positive economic consequences on worker's family. Age of the worker, education level, marital status, income earned from working abroad, the duration of staying abroad, and the experience in moving abroad generate positive social consequences on worker's family.

College of Population Studies

Field of Study : Demography

Academic Year 2003

Student's signature *Thanin Acjsongkram*

Advisor's signature *Vipan Prachuabmoh*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ภัตสร ลิมานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. เกื้อ วงศ์บุญสิน และรองศาสตราจารย์มาลินี วงษ์สิทธิ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยประชากรศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และอบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อนุเคราะห์ให้ใช้ข้อมูลจากโครงการวิจัยเรื่องผลกระทบของการย้ายถิ่นต่อสภาวะการณแรงงานข้ามชาติ ปี พ.ศ. 2542 และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ร่วมวิทยาลัยที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยให้การสนับสนุนและส่งเสริมใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ธานินทร์ อาจสงคราม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ

บทที่

1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 แนวคิดเชิงทฤษฎี	4
1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
1.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
1.6 สมมุติฐานของการวิจัย	20
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22

2 ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา	23
2.2 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	25
2.3 นิยามศัพท์	26
2.4 นิยามตัวแปร	26
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	31
2.6 ลักษณะทั่วไปของข้อมูล	32
2.7 ลักษณะทั่วไปของตัวแปรตาม	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3 ผลการวิจัย	
3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ของครอบครัวแรงงาน.....	40
3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม ของครอบครัวแรงงาน	57
4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
4.1 สรุปผลการศึกษา	81
4.2 ข้อเสนอแนะ	88
รายการอ้างอิง	90
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	95

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	การแสดงร้อยละและจำนวนของแรงงานย้ายถิ่นข้ามชาติ จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากรของแรงงานและปัจจัยภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นข้ามชาติ	33
2	การกระจายร้อยละของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	38
3	การกระจายร้อยละของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านสังคม	39
4	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามเพศ	41
5	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ	42
6	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา	43
7	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามสถานภาพสมรส	43
8	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามประเภทของการประกอบอาชีพในประเทศปลายทาง	44
9	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทาง	45
10	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและเพศ	46
11	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและอายุ	47
12	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและระดับการศึกษา	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

13	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทาง	49
14	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและระดับการศึกษา	50
15	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและเพศ	51
16	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและอายุ	52
17	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่น	53
18	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและระดับการศึกษา	54
19	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและเพศ	55
20	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและอายุ	56
21	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามเพศ	57
22	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามอายุ	58
23	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	59
24	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามอายุและเพศ	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

25	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระดับการศึกษา	61
26	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ	62
27	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระดับการศึกษาและอายุ	63
28	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามสถานภาพสมรส	64
29	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามสถานภาพสมรสและเพศ	65
30	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามสถานภาพสมรสและอายุ	66
31	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามสถานภาพสมรสและระดับการศึกษา	67
32	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามประเภทของการประกอบอาชีพในประเทศปลายทาง	68
33	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทาง	68
34	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและระดับการศึกษา	69
35	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและเพศ	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

36	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามรายได้ในประเทศปลายทางและอายุ	71
37	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทาง	72
38	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและระดับการศึกษา	73
39	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและเพศ	74
40	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศปลายทางและอายุ	75
41	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่น	76
42	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและระดับการศึกษา	77
43	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและเพศ	78
44	คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำแนกตามประสบการณ์การย้ายถิ่นและอายุ	79
45	สรุปผลการวิเคราะห์โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ	83
46	สรุปผลการวิเคราะห์โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลกระทบทางด้านสังคม	86